

GEBRUIKTE AFKORTINGEN

<i>Ant.Jud.</i>	Antiquitates Judaicae (Flavius Josephus)
AV	Authorized (King James) Version
<i>Bell.Jud.</i>	De Bello Judaico (Flavius Josephus)
BH	Bijbels Handboek (I, IIA, IIB en III), (Red. A.S. van der Woude) Kampen 1981-1983
BHS	Biblia Hebraica Stuttgartensia (Ed. R. Kittel) 1984
Codex L	Codex Leningradensis (1008)
GNB	Groot Nieuws Bijbel
HAL	Hebräisches und Aramäisches Lexikon zum alten Testament (Koehler/Baumgartner) (1967-1990)
KA	Kritisch apparaat (in BHS)
KBS	Vertaling van de Katholieke Bijbelstichting
LV	Leidse vertaling
LXX	Septuaginta
mss.	Manuscripten (codices manuscripti Hebraici)
NBG	Vertaling van het Nederlands Bijbelgenootschap
NEB	New English Bible (1970)
NJB	Neue Jerusalemer Bibel, Einheitsübersetzung, 1985
P	Priestercodex
-P-	<i>Pârâsâ Petuchâ</i> (tekstcesuur פ)
RashiEx.	Commentaar van Rashi op Exodus
RashiNum.	Commentaar van Rashi op Numeri
REB	Revised English Bible (1989)
RSV	Revised Standard Version
S	Syrische vertaling (Peschitta)
-S-	<i>Pârâsâ Setumâ</i> (tekstcesuur ס)
SamP	Samaritaanse Pentateuch
SNum.	Sifre op Numeri
SV	Statenvertaling
T	Targum
V	Vulgata

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

- Aalen, S.
(1973) 'אור'. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament I Stuttgart 1973, pp. 160-182
- AVI-YONAH, M.
(1981) Art in Ancient Palestine. (Selected studies published originally in the years 1930-1976), Jerusalem 1981
- BARAG, D.
(1985) 'The Menorah in the Roman and Byzantine Periods: A Messianic Symbol'. Bulletin of the Anglo-Israel Archaeological Society 1985/86, pp. 44-47
- BAUER, W.
(1952) Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der übrigen urchristlichen Literatur. (Vierte, völlig neu bearbeitete Auflage), Berlin 1952
- BEN URI, M.
(1973) 'The Menorah of Exodus 25'. Beth Mikra 55 (1973), pp. 482-487 (Hebreeuws; Engelse samenvatting op p. 554)
- BOEHMER, J.
(1938/39) 'Was bedeutet der goldene Leuchter Sach. 4,2?' Biblische Zeitschrift 24 (1938/39), pp. 360-364
- COOK, S.A.
(1899) 'Candlestick'. Encyclopaedia Biblica I, London 1899, pp. 644-647
- DIX, G.H.
(1926/27) 'The Seven Archangels and the Seven Spirits, a Study on the Origin, Development and Messianic Association of the Two Themes (Sach. 4,2; Ex. 25,31vv; 37,17vv; Apoc. 1,4; 4,5)'. The Journal of Theological Studies 28 (1926/27) No. 111, pp. 233-250
- EISENSTEIN, J.D.
(1904) 'Menorah'. The Jewish Encyclopedia VIII, New York/London 1904, pp. 493-495
- ELTESTER, W.
(1964) 'Der siebenarmige Leuchter und der Titusbogen'. Judentum, Christentum und Kirche. Festschrift für Joachim Jeremias (Beiheft zur Zeitschrift für die Neutestamentliche Wissenschaft 26), Berlin 1964², pp. 62-76
- FRITZ, V.
(1977) Tempel und Zelt. Studien zum Tempelbau in Israel und zu dem Zeltheiligtum der Priesterschrift. (Wissenschaftliche Monographien zum Alten und Neuen Testament 47), Neukirchen-Vluyn 1977
- GALLING, K.
(1923) 'Die Beleuchtungsgeräte im israelitisch-jüdischen Kulturgebiet'. Zeitschrift des Deutschen Palästina Vereins 46 (1923), pp. 1-50

- GOLDBERG, A.M.
 (1967) 'Der siebenarmige Leuchter, zur Entstehung eines jüdischen Bekenntnissymbols'. Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft 117 (1967), pp. 232-246
- GAMBER, K.
 (1986) Das Geheimnis der sieben Sterne. Zur Symbolik der Apokalypse. (17. Beiheft zu den Studia Patristica et Liturgica), Regensburg 1987
- GOODENOUGH, E.R.
 (1950/51) 'The Menorah among Jews of the Roman World'. Hebrew Union College Annual 23 (1950/51), pp. 449-492
 (1953) Jewish Symbols in the Greco-Roman Period. (Bollingen Series 37), Princeton University Press, Princeton, New Jersey 1953-68, Vol. I-IV
 (1988) Jewish Symbols in the Greco-Roman Period. Abridged Edition. Princeton University Press, Princeton, New Jersey 1988
- GOODING, D.W.
 (1959) The Account of the Tabernacle. Cambridge 1959
- GÖRG, M.
 (1981) 'Zur Dekoration des Leuchters'. Biblische Notizen 15 (1981), pp. 21-29
- GRAFMAN, R.
 (1983) The Israel Museum Guide. The Israel Museum, Jerusalem 1983
- GUTMANN, J.
 (1969) 'A Note on the Temple Menorah'. Zeitschrift für die neutestamentliche Wissenschaft 60 (1969), pp. 289-291
- HAASE, J.
 (1922) Der siebenarmige Leuchter des Alten Bundes, seine Geschichte und Symbolik. Asokthebu München 1922
- HACHLILI, R. & MERHAV, R.
 (1985) 'The Menorah in First and Second Temple Times in the Light of the Sources and Archaeology'. Eretz Israel 18 (N. Avigad Volume) (1985), pp. 256-267 (Hebreeuws; Engelse samenvatting op p. 74*)
- HAMP, V.
 (1973) 'מנורה'. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament I Stuttgart 1973, pp. 457-463
- HARAN, M.
 (1961) 'The Complex of Ritual Acts inside the Tabernacle'. Scripta Hierosolymitana 8 (1961), pp.272-302
 (1963) 'The Disappearance of the Ark'. Israel Exploration Journal 13 (1963), pp. 46-58
 (1965) 'The Priestly Image of the Tabernacle'. Hebrew Union College Annual 36 (1965), pp. 191-226
 (1969) 'The Devine Presence in the Israelite Cult and Cultic Institutions'. Biblica 50 (1969), pp. 251-267

- (1971) 'Menora'. Encyclopaedia Judaica XI, Jerusalem 1971, pp. 1355-1363
- (1978) Temples and Temple-Service in Ancient Israel. An Inquiry into the Character of Cult Phenomena and the Historical Setting of the Priestly School. Oxford University Press 1978
- HEHN, J.
(1907) Siebenzahl und Sabbat bei den Babyloniern und im AT: eine religionsgeschichtliche Studie. Leipzig 1907
- HEMPEL, J.
(1960) 'Die Lichtsymbolik im Alten Testament'. Studium Generale 13 (1960), pp. 352-368
- JEREMIAS, C.
(1977) Die Nachtgesichte des Sacharja. (Forschungen zur Religion und Literatur des Alten und Neuen Testament 117), Göttingen 1977
- JEREMIAS, J.
(1965) Theophanie. Die Geschichte einer alttestamentlichen Gattung. (Wissenschaftliche Monographien zum Alten und Neuen Testament 10), Neukirchen-Vluyn 1965
- KAUFMANN, D.
(1886) 'Études d'Archéologie Juive'. Revue des Études Juives 13 (1886), pp. 45-61
- KEEL, O.
(1977) Jahwevisionen und Siegelkunst. Eine neue Deutung der Majestätsschilderungen in Jes 6, Ez 1 und 10 und Sach 4. (Stuttgarter Bibelstudien 84/85) Verlag Katholisches Bibelwerk Stuttgart 1977
- (1980) Die Welt der altorientalischen Bildsymbolik und das Alte Testament. Zürich 1980³
- KELLERMANN, D.
(1986) 'מִנְרָתָא'. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament V, Stuttgart 1986, pp. 616-626
- KENNEDY, A.R.S.
(1902) 'The Golden Lampstand'. Hastings Dictionary of the Bible Vol. IV (1902), pp. 663-664
- KOEHLER, L. & BAUMGARTNER, W.
HAL Hebräisches und Aramäisches Lexikon zum alten Testament. Dritte Auflage, neu bearbeitet von Walter Baumgartner und Johann Jakob Stamm. Brill Leiden 1967-1990
- KON, M.
(1950) 'The Menorah of the Arch of Titus'. Palestine Exploration Quarterly 82 (1950), pp. 25-30
- KUHN, K.G.
(1959) Sifre zu Numeri. (Tannitische Midraschim 3. Band übersetzt und erklärt), Stuttgart 1959

- KÜMMEL, W.G.
(1946) 'Die älteste religiöse Kunst der Juden'. Judaica 2 (1946), pp. 1-56
- LABUSCHAGNE, C.J.
(1978) Gods Oude Plakboek. Visie op het Oude Testament. Den Haag 1978
(1982) 'The Pattern of the Devine Speech Formulas in the Pentateuch. The key to its literary structure'. Vetus Testamentum 32 (1982), pp. 268-296
(1986) 'The Literary and Theological Function of Devine Speech in the Pentateuch'. Congress Volume: Salamanca 1983. Supplements to Vetus Testamentum 36 (1986), pp. 154-173
(1992) Vertellen met getallen. Functie en symboliek van getallen in de bijbelse oudheid. Zoetermeer 1992
- LABUSCHAGNE, T.
(1989) Tabernakel, Tempel en wat daar bijhoort. Aan de hand van Ex. 40, Num. 8,1-4 en 9,15-23 en 1 Kron. 28,1-29,19. (Exegese verslag Oude Testament I), Doctoraalverslag Faculteit der Godgeleerdheid, Rijksuniversiteit Groningen, november 1989
- LANGER, B.
(1989) Gott als Licht in Israel und Mesopotamien. (Osterreichische Biblische Studien 7) Klosterneuburg 1989
- LETTINGA, J.P.
(1976) Grammatica van het Bijbels Hebreeuws. Leiden 1976 (8ste herziene druk)
- LEVINE, B.A.
(1965) 'The Descriptive Tabernacle Texts of the Pentateuch'. Journal of the American Oriental Society 85 (1965), pp. 307-318
- MCEVENUE, S.
(1974) 'The Style of a Building Instruction'. Semitics 4 (1974), pp. 1-9
- MEYERS, C.L.
(1976) The Tabernacle Menorah: A Synthetic Study of a Symbol from the Biblical Cult. Missoula, Montana 1976
(1979) 'Was there a Seven-Branched Lampstand in Salomon's Temple?' The Biblical Archaeology Review 5 (1979), pp. 46-57
(1984) 'מִנְרָתָהּ'. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament IV, Stuttgart 1984, pp. 981-987
- MICHAELIS, W.
(1942) 'λύχνος, λυχνία'. Theologisches Wörterbuch zum Neuen Testament IV, Stuttgart 1942, pp. 325-329
- MÖHLENBRINK, K.
(1929) 'Der Leuchter im fünften Nachtgesicht des Profeten Sacharja. Eine archäologische Untersuchung'. Zeitschrift des Deutschen Palästina Vereins 52 (1929), pp. 257-286
- NEGEV, A.
(1967) 'The Chronology of the Seven-Branched Menorah'. Eretz Israel 8 (1967), pp. 193-210 (Hebreeuws; Engelse samenvatting op p. 74*)

- NORTH, R.
(1970) 'Zechariah's Seven-Spout Lampstand'. Biblica 51 (1970), pp. 183-206
- NOWACK, W.
(1902) 'Candlestick'. The Jewish Encyclopedia III, New York-London 1902, pp. 531-533
- ONDERWIJZER, A.S.
(1897) Nederlandsche vertaling van den Pentateuch, benevens eene Nederlandsche verklarende vertaling van Rashie's Pentateuch-commentaar. Amsterdam 1897 (herdruk Nederlands-Israëlitisch Kerkgenootschap 1975)
- OPPENHEIM, A.L.
(1968) 'The Eyes of the Lord'. The Journal of the American Oriental Society 88 (1968), pp. 173-180
- RENGSTORF, K.H.
(1932) 'Zu den Fresken in der jüdischen Katakombe der Villa Torlonia in Rom'. Zeitschrift der Neutestamentlichen Wissenschaft 31 (1932), pp. 33-60
- RINGGREN, H.
(1973) 'בער'. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament I Stuttgart 1973, pp. 727-731
- ROSENAU, H.
(1979) Vision of the Temple. The Image of the Temple of Jerusalem in Judaism and Christianity. Oresko Books Ltd., London 1979
- ROST, L.
(1951) 'Bemerkungen zu Sacharja 4'. Zeitschrift für die alttestamentlichen Wissenschaft 63 (1951) pp. 216-221
- ROTH, C.
(1955) 'Messianic Symbols in Palestinian Archaeology'. Palestine Exploration Quarterly 87 (1955) pp. 151-164
- SÆBØ, M.
(1971) 'אור' 'or Licht'. Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament. München 1971, pp. 84-90
- SCHOLEM, G.
(1973) Zur Kabbala und ihrer Symbolik. Frankfurt (Main) 1973
- SEYBOLD, K.
(1974) Bilder zum Tempelbau. Die Visionen des Propheten Sacharja. (Stuttgarter Bibelstudien 70) Verlag Katholisches Bibelwerk Stuttgart 1974, pp. 65-67
- SMITH, M.
(1957/58) 'The Image of God'. Bulletin of the John Rylands Library 40 (1957-58), pp. 473-512

- SPERBER, D.
(1965) 'The History of the Menorah'. The Journal of Jewish Studies 16 (1965), pp. 135-159
- STOLZ, F.
(1971) מֵאָשׁ 'es Feuer'. Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament. München 1971, pp. 242-246
- STRAUSS, H.
(1959) 'The History and Form of the Seven-Branched Candlestick of the Hasmonean Kings'. Journal of the Warburg and Courtauld Institutes 12 (1959), pp. 6-16
(1971) 'Menorah on the Arch of Titus' - 'Reproductions of the Temple Menorah' - 'The Later History of the Menorah' - 'The Menorah in Art'. Encyclopaedia Judaica XI, Jerusalem 1971, pp. 1363-1370
- STRUPPE, U.
(1988) Die Herrlichkeit Jahwes in der Priesterschrift. (Osterreichische Biblische Studien 9), Klosterneuburg 1988
- TOOMBS, L.E.
(1962) 'Lampstand'. The Interpreters Dictionary of the Bible. An Illustrated Encyclopedia III. Abingdon Press, Nashville 1962, pp. 64-66
- VÖLTER, D.
(1917/18) 'Die Herkunft Jahwes'. Zeitschrift für die alttestamentliche Wissenschaft 37 (1917/18) pp. 126-133
- WEINFELD, M.
(1986) כְּבוֹדִי *kabod*. Theologisches Wörterbuch zum Alten Testament IV. Stuttgart 1984, pp. 23-40
- WESTERMANN, C.
(1971) כִּבְדִי *kbd* schwer sein'. Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament. München 1971, pp. 794-812
- WIRGIN, W.
(1961) 'On the Shape of the Foot of the Menorah'. Israel Exploration Journal 11 (1961), pp. 151-153
(1962) 'The Menorah as Symbol of Judaism'. Israel Exploration Journal 12 (1962), pp. 140-142
(1964) 'The Menora as Symbol of After-Life'. Israel Exploration Journal 14 (1964), pp. 102-104
- WHISTON, W.
(1960) Flavius Josephus. Complete Works. Kregel Publications Michagan 1960
- WOUDE, A. S. van der
(1974) 'Die beiden Söhne des Öls (Sach. 4:14): Messianische gestalten?' Travels in the World of the Old Testament. Studies Presented to Professor M.A. Beek on the Occasion of his 65th Birthday. Assen 1974, pp. 262-268
- WOUDE, A.S., van der (Red.)
(BH) Bijbels Handboek. Delen I-III, Kampen 1981-1987

WYATT, N.
(1986) 'The Significance of the Burning Bush'. Vetus Testamentum 36 (1986), pp. 361-364

YARDEN, L.
(1972) The Tree of Light. A study of the Menorah, the Seven-Branched Lampstand. Uppsala 1972

ZWARTS, J.
(1935) De zevenarmige kandelaar in de romeinse diaspora. (Diss. Universiteit van Amsterdam), Utrecht 1935

COMMENTAREN

BALDWIN, J.G.
(1972) Haggai, Zechariah, Maleachi, an Introduction and Commentary. (Tyndale Old Testament Commentaries) London 1972

BEER, G.
(1939) Exodus. (Handkommentar zum Alten Testament), Göttingen 1939

BORN, A., van der
(1960) Kronieken uit de grondtekst vertaald en uitgelegd. (De Boeken van het Oude Testament), Roermond 1960

BRIGHT, J.
(1965) Jeremiah. (The Anchor Bible), Garden City New York 1965

CHARLES, R.H.
(1920) A critical and exegetical commentary on the Revelation of St. John. Vol. 1, Edinburgh 1920

CHILDS, B.S.
(1974) Exodus, a Commentary. (Old Testament Library), London 1974

CASSUTO, U.
(1967) A Commentary on the Book of Exodus. (Translated by I. Abrahams), Jerusalem 1967

CARROLL, R.P.
(1986) The Book of Jeremiah. (Old Testament Library), London 1986

COGGINS, R.J.
(1976) The First and Second Books of the Chronicles. (The Cambridge Bible Commentary), Cambridge 1976

CURTIS, E.L. & MADSEN, A.A.
(1910) A critical and exegetical Commentary on the Books of Chronicles. (The International Critical Commentary), Edinburgh 1910

ELLIGER, K.
(1966) Leviticus. (Handkommentar zum Alten Testament), Tübingen 1966

- FENSHAM, F.C.
(1970) Exodus. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1970
- GISPEN, W.H.
(1950) Het boek Leviticus. (Commentaar op het Oude Testament), Kampen 1950
(1959) Het boek Numeri I. (Commentaar op het Oude Testament), Kampen 1959
- GRAY, J.
(1964) I & II Kings, a Commentary. (Old Testament Library), London 1964
- HOUTMAN, C.
(1984) Exodus I. (Commentaar op het Oude Testament), Kampen 1984
- HYATT, J.P.
(1971) Commentary on Exodus. (New Century Bible, Based on RSV), London 1971
- JAGERSMA, H.
(1983) Numeri I. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1983
(1988) Numeri II. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1988
- LABUSCHAGNE, C.J.
(1987) Deuteronomium IA/B. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1987
(1990) Deuteronomium II. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1990
- MAARSINGH, B,
(1974) Leviticus. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1974
- MEYERS, C.L. & MEYERS E.M.
(1987) Haggai-Zechariah 1-8. (The Anchor Bible), Garden City, New York 1987
- MONTGOMERY, J.A.
(1951) A Critical and Exegetical Commentary on The Books of Kings. (The International Critical Commentary), Edinburgh 1951
- MULDER, M.J.
(1987) Koningen I. (Commentaar op het Oude Testament), Kampen 1987
- MYERS, J.M.
(1965) I Chronicles. Introduction, translation and notes. (The Anchor Bible), Garden City, New York 1965
- NICHOLSON, E.W.
(1975) The Book of the Prophet Jeremiah (Chapters 26-52). (The Cambridge Bible Commentary), Cambridge 1975
- NIELSEN, J.T.
(1979) Lucas. (De Prediking van het Nieuwe Testament), Nijkerk 1979
- NOTH, M.
(1961) Das Zweite Buch Mose. Exodus. (Das Alte Testament Deutsch), Göttingen 1961²
(1966) Das Vierte Buch Mose. Numeri. (Das Alte Testament Deutsch), Göttingen 1966
(1968) Könige. (Biblischer Kommentar, Altes Testament), Neukirchen-Vluyn 1968

- PESCH, R.
(1976) Das Markusevangelium. 1. Teil, Freiburg-Basel-Wien 1976
- PETERSEN, D.L.
(1984) Haggai and Zechariah 1-8. (Old Testament Library), London 1984
- POHL, A.
(1975) Die Offenbarung des Johannes. 1. Teil, Wuppertal 1975
(1976) Die Offenbarung des Johannes. 2. Teil, Wuppertal 1976
- PORTER, J.R.
(1976) Leviticus. (The Cambridge Bible Commentary), Cambridge 1976
- ROUBOS, K.
(1969) I Kronieken. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1969
(1972) II Kronieken. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1972
- RUDOLPH, W.
(1947) Jeremia. (Handbuch zum Alten Testament), Tübingen 1947
(1955) Chronikbücher. (Handbuch zum Alten Testament), Tübingen 1955
- SCHAIK, A.P., van
(1971) De Openbaring van Johannes. Romen Roermond 1971
- STROETE, G. te
(1966) Exodus. (De Boeken van het Oude Testament) Roermond 1966
- STURDY, J.
(1976) Numbers. (The Cambridge Bible Commentary), Cambridge 1976
- WAMBACQ, B.N.
(1957) Jeremias. (De Boeken van het Oude Testament), Roermond 1957
- WEISER, A.
(1960) Das Buch des Profeten Jeremia. (Das Alte Testament Deutsch), Göttingen 1960
- WENHAM, G.J.
(1981) Numbers. An Introduction and Commentary. (Tyndale Old Testament Commentaries) Leicester 1981
- WILLIAMSON, H.G.M.
(1982) 1 and 2 Chronicles. (New Century Bible Commentary), London 1982
- WOUDE, A.S., van der
(1984) Zacharia. (De Prediking van het Oude Testament), Nijkerk 1984

VERANTWOORDING AFBEELDINGEN

Afb. op de voorzijde: Bronzen menora uit de synagoge van En-Gedi (5de eeuw). Uit: Qadmoniot 3 (1970) omslagpagina.

HOOFDSTUK 2

- Afb. 1 Plattegrond van het tentheiligdom. Uit: Haran (1978) p. 152, afb. 1
Afb. 2 Cylindervormige standaard van klei uit Lakish (ca. 1550-1200 v. Chr.).
 Uit: Meyers (1979) p. 54
Afb. 3 Een 15de eeuwse voorstelling van de menora. Uit: Rosenau (1979) afb. 87, p. 104
Afb. 4 Voorstelling van de menora. Uit: Haase (1922) afb. 2, p. 12
Afb. 5 Reconstructie van de menora. Uit: Hachlili & Merhav (1985) afb. 7, p. 261
Afb. 6 Tekening van de mozaïsche menora zoals beschreven in de rabbijnse literatuur (volgens Eisenstein). Uit Eisenstein (1904) p. 493
Afb. 7 Beschilderde kalkstenen standaard uit Megiddo (ca. 5de eeuw v. Chr.).
 Uit: Keel (1980) afb. 226, p. 145
Afb. 8 Amandelbloesem, ongeveer drie keer vergroot. Uit: Yarden (1972) afb. 7
Afb. 9 Voorstelling van de menora. Uit: Kennedy (1902) p. 663
Afb. 10 Standaard van klei uit Megiddo met een schaalopzet met bladversiering (ca. 1200 v. Chr.). Uit: Meyers (1979) p. 55
Afb. 11 Standaard met zeventuitige lamp uit Dan (ca. 900 v. Chr.). Uit: North (1971) rechterfoto naast p. 192

HOOFDSTUK 3

- Afb. 12 Kader van de visioenen. Uit: Meyers & Meyers (1987) afb. 8, p. lvi
Afb. 13 De zeven visioenen: een compositiemodel met een centrum. Uit: Labuschagne (1992) p. 52
Afb. 14 Opzet-tuitlampen op rand van een schaal (naar Bliss en Macalister). Uit: Meyers & Meyers (1987) afb. 13, p. 278
Afb. 15 *Kérnos* uit Gezer (1000-550 v. Chr.). Uit: North (1970) afb. 23, p. 195
Afb. 16 Versierde *kérnos* (schaal en twee knoppen). Uit: Hachlili & Merhav (1985) afb. 2
Afb. 17 Stervormige zeventuitige 'dichte' lamp uit 100 v. Chr. Uit: North (1970) afb. 29, p. 201
Afb. 18 Zeventuitige 'open' lamp uit Tell Dothan (ca. 1200 v. Chr.). Uit: Meyers & Meyers (1987) afb. 12, p. 278
Afb. 19 Illustratie bij Zach. 4 van de Cervera Bijbel (Cerva, Spanje ca. 1300).
 Uit: Meyers & Meyers (1987) afb. 14, p. 279
Afb. 20 Kurt Gallings reconstructie van de menora in Zach. 4,2 (Biblisches Reallexikon (1937) kol. 347, 10). Uit: North (1970) afb. 7, p. 189
Afb. 21 Robert Norths reconstructie van de menora in Zach. 4,2. Uit: North (1970) afb. 42, p. 201
Afb. 22 Rolzegel van Marmer met voorstelling van het embleem van de nieuwe maan (8ste eeuw v. Chr.). Uit: Keel (1977) afb. 212, p. 290
Afb. 23 Palestijns-Israëliëse type van het embleem van de nieuwe maan. Uit: Keel (1977) afb. 220, p. 295

HOOFDSTUK 4

- Afb. 24 Hoofdvorm van de menorah. Uit: Gamber (1986) afb. 2, p. 25.
- Afb. 25 Tekening van de menorah boven de tora-nis in de synagoge van Dura Europos (3de eeuw). Uit: Keel (1980) afb. 227, p. 146
- Afb. 26 Driepoot of een offerstandaard afkomstig uit graven in Megiddo (ca. 1400-1200 v. Chr.). Uit: The Interpreter's Dictionary of the Bible III, Nashville 1962 afb. 9, p. 64
- Afb. 27 Voorstelling van een gestileerde boom op een stenen vaas uit Khafaje, Mesopotamië (4de millennium v. Chr.) Uit: Meyers (1976) afb. 43, p. 216
- Afb. 28 Detail van een voorstelling van een heilige boom op een stenen vaas uit Susa, Elam (ca. 2300 v. Chr.). Uit: Yarden (1972) afb. 5
- Afb. 29a. Palestijnse zegelafdruk (in Mitannische stijl) uit Lakish (ca. 1400-1200 v. Chr.). Uit: Meyers (1976) afb. 60, p. 220
b. en c. Cypriotische zegelafdrukken uit ca. 1400-1200 v. Chr. Uit: Meyers (1976) afb. 65 en 66, p. 221
- Afb. 30 Zittende godin met drie paar takken uit beide schouders. Rolzegel uit de Akkadische Periode (ca. 2300 v. Chr.). Uit: Meyers (1976) afb. 48, p. 217
- Afb. 31 *Mizrah* met de woorden van Psalm 67 in de vorm van de menorah omgeven door magische formules. Uit: The Jewish Encyclopedia I (1901-1904), afb. na p. 546 bij het thema 'Amulets'.
- Afb. 32 Een menorah gevormd uit de woorden van Psalm 67 op een zilveren amulet uit Perzië (19de eeuw). Uit: Haran (1971) afb. 13, p. 1364

HOOFDSTUK 6

- Afb. 33 Chanukka-kandelaar. Uit: Grote Winkler Prins. Encyclopedie in twintig delen, Dl. 5, Elsevier Amsterdam 1971 (7de druk), p. 281
- Afb. 34 Stenen menorah uit de synagoge van Hammath, Tiberias (3de/4de eeuw v. Chr.). Uit: Haran (1971) afb. 3, p. 1357
- Afb. 35 Een menorah op een munt van Mattathias Antigonus (ca. 37 v. Chr.). Uit: Meyers (1979) p. 49
- Afb. 36 Eén van de vijf *menôrôt* graffiti in het graf van Jason in Jeruzalem (tussen 100 v. en 30 na Chr.). Uit: R.Y. Rahmani, 'Jason's Tomb' in Israel Exploration Journal Vol. 17, Nr. 2 (1967), afb. 7, p. 74.
- Afb. 37 Pleisterwerkfragmenten met een graffiti van een menorah uit een huis in Jeruzalem (ca. 37 v. Chr.-4 na Chr.). Uit: N. Avigad, 'Excavations in the Jewish Quarter of the Old City of Jerusalem 1969/70 (Preliminary Report) in Israel Exploration Journal Vol. 20, Nr. 1-2 (1970), afb. naast p. 1
- Afb. 38 Relieffoorstelling van de triomftocht van Titus, met de buit uit de tempel van Jeruzalem. Boog van Titus, Rome (81 na Chr.). Uit: Eltester (1964), afb. naast p. 70
- Afb. 39 Detail van de menorah op de triomfboog van Titus. Rome (81 na Chr.). Uit: Yarden (1972) afb. 6
- Afb. 40 De menorah op het wapen van de staat Israël. Uit: Haran (1971) afb. 15, p. 1364

- Afb. 41 Vloermozaïek in de synagoge van Beth Alpha (6de eeuw). Uit: Goodenough (1950/51) afb. 1, naast p. 452
- Afb. 42 Schildering boven de toranis in de synagoge van Dura Europos (3de eeuw). Uit: Goodenough (1988) afb. 11
- Afb. 43 Menora met torarollen op een marmeren reliëfplaat in de synagoge in Priene, Asia Minor (3de eeuw). Uit: Haran (1971) afb. 9, p. 1362
- Afb. 44 Plafonddecoratie van de catacombe van Villa Torlonia, Rome (3de eeuw). Uit: Zwarts (1935) afb op p. 25
- Afb. 45 Loden joodse sarcofaag uit Beth Shearim (4de eeuw). Uit: Grafman (1983) afb. 6, p. 146
- Afb. 46 Joods goudglas uit Rome (4de eeuw). Uit: Grafman (1983) afb. op p. 105
- Afb. 47 Palestijnse kleilampen met menoravoorstelling (3de eeuw). Uit: Kümmel (1946) Taf. 3b, p. 15
- Afb. 48 Een menora met een Griekse inscriptie op de achterzijde van een grafsteen uit Almyrus in Thessaly. Uit: Goodenough (1950/51) afb. 2, p. 461
- Afb. 49 Een menora met een Hebreeuwse inscriptie op een grafsteen uit Venosa in Apulia. Uit: Goodenough (1950/51) afb. 3, p. 463
- Afb. 50 Een menora met Griekse letters op een antieke gemma. Uit: Goodenough (1950/51) afb. 6, p. 466
- Afb. 51 Een menora op een reliëfvoorstelling in de synagoge van Nawa (het huidige Jordanië). Uit: Goodenough (1950/51) afb. 8, p. 489